

Sygn. akt V Ca 163/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Adam Simoni (spr.)
Sędziowie:	SSO Małgorzata Mazur SSO Wojciech Misiuda
Protokolant:	st. sekr. sąd. Edyta Rak

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku M. K. R. P. A.
w R.

z udziałem J. W.

o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 21 listopada 2012 r. sygn. akt III RNs 297/12

zmienia zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek oddala.

Sygn.akt: V Ca 163/14

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 24 stycznia 2014 r

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2012 r sygn..akt: III RNs 297/12 Sąd Rejonowy w Rzeszowie w sprawie z wniosku M. K. R. P. A.w R. z udziałem J. W. o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu zobowiązał uczestnika do podjęcia leczenia odwykowego w systemie otwartym (pkt I), ustanowił dla uczestnika nadzór kuratora sądowego, zobowiązując go do składania sprawozdań z nadzoru raz na kwartał, wyznaczając termin pierwszego sprawozdania na dzień 20 stycznia 2012 r (pkt II) i obciążył wnioskodawcę kosztami postępowania (pkt III).

U podstaw rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego znalazły się następujące ustalenia faktyczne:

Uczestnik J. W. liczy 47 lat. Posiada wykształcenie zawodowe i obecnie otrzymuje rentę socjalną. Uczestnik jest kawalerem, mieszka z matką i pozostaje w leczeniu psychiatrycznym oraz neurologicznym. W izbie wytrzeźwień był izolowany 7 razy. Ze sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii psychiatryczno-psychologicznej wynika, że uczestnik jest uzależniony od alkoholu i wymaga leczenia w systemie ambulatoryjnym. Rozpoznano u niego kryteria uzależnienia od alkoholu.

W oparciu o te ustalenia i ocenę dowodów Sąd Rejonowy dokonał oceny prawnej stanu faktycznego i powołując się na art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U z 2012 r poz 1356) stwierdził, że uczestnik spełnił część przesłanek wynikających z powyższego przepisu, albowiem jest osobą uzależnioną od alkoholu, ignoruje fakty dotyczące patologicznego nadużywania alkoholu i konsekwencji jego picia i jest obojętny na potrzeby najbliższych osób, zwłaszcza potrzeb matki, przez co powoduje rozkład życia rodzinnego. Tym samym zasadne było zobowiązanie uczestnika do podjęcia leczenia w systemie otwartym.

Od powyższego postanowienia uczestnik wniósł apelację, który podniósł, iż wbrew twierdzeniom Sądu I Instancji nie nadużywa alkoholu oraz, że ze względu na stan zdrowia pozostaje w leczeniu w poradni neurologicznej oraz poradni leczenia bólu. Wskazał również, że został skierowany do leczenia sanatoryjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika J. W. jest uzasadniona, co skutkować musiało wydaniem orzeczenia reformatoryjnego.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia kwestii, czy spełnione zostały przesłanki do zobowiązania uczestnika J. W. do podjęcia leczenia odwykowego.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że przymusowe leczenie odwykowe jest wyjątkiem od zasady dobrowolności poddania się takiemu leczeniu, co jednoznacznie wynika z treści art. 21 ust 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U z 2012 r poz 1356). Przesłanki jakie muszą być spełnione, aby osobę uzależnioną od alkoholu poddać przymusowemu leczeniu odwykowemu określone są w art. 24 i 26 powołanej ustawy. Przepis art. 24 stanowi, iż osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, kieruje się na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. Stosownie zaś do art. 26 ust 1 cytowanej ustawy osoby, o których mowa w art. 24, jeżeli uzależnione są od alkoholu, zobowiązać można do poddania się leczeniu w stacjonarnym lub niestacjonarnym zakładzie lecznictwa odwykowego. Z treści powyższych przepisów wynika jednoznacznie, że aby orzec o przymusowym leczeniu odwykowym, konieczne jest spełnienie zarówno przesłanki medycznej tj uzależnienia alkoholu i choćby jednej z przesłanek wymienionych w cytowanym wyżej art. 24. Stosowanie przymusowego leczenia służy przede wszystkim usunięciu zagrożenia ze strony osób uzależnionych od alkoholu w sferze życia rodzinnego i społecznego. Obie przesłanki muszą występować w chwili orzekania przez sąd co do istoty sprawy. Jednocześnie należy zauważyć, że nie ma podstaw prawnych do umieszczenia osoby nadużywającej alkoholu w zakładzie lecznictwa odwykowego wyłącznie z uwagi na jej interes, jeżeli swoim zachowaniem nie powoduje rozkładu życia rodzinnego, demoralizacji małoletnich, uchylania się od pracy, czy systematycznego zakłócania spokoju i porządku publicznego, a więc gdy nie realizuje jednej z przesłanek wynikającej z powołanego art. 24 ustawy. Postępowanie dowodowe na okoliczność spełnienia przesłanek z art. 24 powinno być przeprowadzone bardzo wnikliwe. Orzekanie bowiem o przymusowym leczeniu stanowi ingerencję w prawa i wolności osoby, której postępowanie wszczęte na podstawie przepisów w.w ustawy dotyczy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.11.2012 r III CSK 17/12, Legalis nr 637535). Z zalegającej w aktach sprawy psychologiczno-psychiatrycznej wynika ponad wszelką wątpliwość, że uczestnik jest osobą uzależnioną od alkoholu, a zatem spełniona jest tzw przesłanka medyczna wynikająca z art. 24 do orzeczenia przymusowego leczenia. Wbrew twierdzeniom Sądu I Instancji nie zostało jednak wykazane, aby uczestnik swym postępowaniem realizował choćby jedną z pozostałych tzw przesłanek społecznych, co wespół z przesłanką medyczną stanowi podstawę do orzeczenia leczenia przymusowego. Brak jakichkolwiek podstaw do

przyjęcia, iż w stosunku do uczestnika została zrealizowana przesłanka w postaci rozkładu życia rodzinnego. Nie zostało bowiem wykazane, aby uczestnik stosował przemoc wobec członków rodziny, odmawiał pomocy czy w jakikolwiek inny sposób zaniedbywał rodzinę, a takie zachowania wypełniają definicję rozkładu życia rodzinnego. Tymczasem Sąd Rejonowy przyjmując, że uczestnik powoduje rozkład życia rodzinnego oparł się na opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii i psychologii z której jedynie wynika, że jest on uzależniony od alkoholu i ignoruje fakt nadużywania alkoholu. Odnosząc się do kolejnych przesłanek wynikających z w.w art. 24 wskazać należy, iż nie wykazano aby uczestnik rozpijał nieletnich, zachęcał ich popełniania czynów zabronionych w celu pozyskania alkoholu (np. kradzieży) lub w inny sposób swoim zachowaniem stanowił negatywne wzorce wychowawcze. Odnosnie zaś przesłanki w postaci uchylania się od pracy należy zauważyć, że w myśl art. 65 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, nie ma przymusu pracy. Nadto uczestnik od 1997 r jest uprawniony do renty socjalnej, co oznacza, że został on uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy (art. 4 ust 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r o rencie socjalnej (tekst jednolity Dz,U z 2013 r Nr 982). Nie sposób również przyjąć w oparciu o przeprowadzone przez Sąd I Instancji postępowanie, aby uczestnik w sposób powtarzalny dopuszczał się naruszenia spokoju lub porządku publicznego.

Mając zatem na uwadze, że przeprowadzone przez Sąd I Instancji postępowanie dowodowe nie potwierdziło, aby uczestnik swym zachowaniem realizował choćby jedną przesłankę społeczną poprzez powodowanie rozkładu życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylanie się od pracy czy systematyczne zakłócanie spokoju i porządku publicznego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw z art. 13 § 2 kpc zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek oddalił.